

Lika för lika Shakespeare möter nyskrivet i typisk sommarteater

Helena Agnemar, Anna-Karin Håkansson, Lena Millinger, Sangeeta Chauhan, Michael Westlund, Molly Rosander, Elsa Breinfeld Tafvelin och Marika Strand. Foto: Helena Törnqvist

Det är ingen lätt sak att iscensätta ”Lika för lika” om chefen/politikern som lämnar sin plats för att wallraffa. Shakespearefabriken levererar en tämligen omstuvad livslustig moralitet.

Lika för lika

Teater

Regi

Medverkande

Pontus Plænge

Pontus Plænge, Per-Johan Persson, Inga Onn, Marika Strand, Björn Asp Lundqvist, Isabel Reboia, Alexander Ohakas, Michael Westlund, Karin Rönnle, Alexander Fischier, Anna-Karin Håkansson.

Var

Text

Scenografi:

Shakespearefabriken, Vadstena

William Shakespeare, i översättning av Göran O Eriksson.

Magnus Möllerstedt. Kostym: Ulrika van Gelder.

Mask:

Anna Andersson.

Ljus:

Niklas Jurander.

Shakespeares pjäs ”Lika för lika” är en skvader, en egenartad blandning av

diskussioner om maktutövning, lagar och könsmaktsordning samt en farsartad, bråkig skröna om sexualitet och dess olika kostymer. Ständigt med på scenen är också hot om avrättningar och en akut dödsångest. Högt och lågt; som alltid, som för alla.

Shakespeares texter är som skatbon, fyllda av tjuvgods, lån från andra berättelser men också samtid. Han är en stor, genial eklektiker, som bygger egna världar av andras bitar och gör dem till svart, meningsfull poesi.

Att iscensätta ”Lika för lika” är ingen lätt sak, en regissör står framför en rad val. Texten innehåller flera kända teman: fursten som går förklädd genom sin stad för att lära känna den och berättelsen om bruden som blir utbytt på bröllopsnatten. Dessutom: hur förhåller man sig i dag till lustfyllda beskrivningar av fiffiga, rätt lyckliga om än skabrösa horor och glada sutenörer?

Himlen välver sig extra storartad över Östgötaslätten, mot norr anas Vadstenas tinnar och torn. Vid Shakespearefabriken, det före detta hundfoderföretaget, svävar en lärka. Lokalen har fått behålla sin industriella känsla, som en inte-så-tjusig bror till Orienteatern. Under fem år har man här spelat Shakespearepjäser, efter att man för nästan 30 år sedan börjat på gräsgården mellan Bjälbopalatset och Vadstena klosterkyrka. Nu är man inomhus och har – på gott och ont – gått från att gestalta en plats själ till ett mer traditionellt, om än ofta djärvt tolkat, sätt att spela. Här kan man på alla sätt bullra mer.

Björn Asp Lundqvist, Michael Westlund, Anna-Karin Håkansson, Paulina Bremer, Elsa Breitfeld Tafvelin, Karin Ronnle och Marika Strand Foto: Helena Törnqvist

”Lika för lika” handlar alltså om en chef/politiker som lämnar sin plats för att wallraffa. Allt ställt mot en stat där en viss sexuell frihet brett ut sig – tänk Weimarrepubliken, eller ”Cabaret”. Fursten ska undersöka sina medarbetares moral och tillförlitlighet. Det är nästan en aning brechtianskt, privat moral ställd mot samhällelig. Vem får göra vad, mot och med vem?

Just detta har uppenbarligen inspirerat regissören Pontus Plænges tolkning. Han använder skickligt scenkonstruktionen och dess två våningar för att kontrastera en maktsfär mot ett nöjesliv som domineras av dragartisten Madam Pompey och klubbägaren Alfonsina, även kallad Hilda Håål. Via Michael Westlund blir Pompey närmast en Sally Bowles som utmanar alla gränser, en frihetsagent som skapar oro.

Angelo, ”skurken” som inte dömer lika för alla, är här en kvinna: Angela. Det gör att den tydliga beskrivningar av män som dompterar kvinnor försvinner. I stället blir frågan om maktutövning och rättvisa central – liksom, via Madam Pompey, hur sexualitet har kraft nog att utmana konsensus och/eller en social kontrollapparat.

”Lika för lika” är typisk sommar-teater, stora gester samsas med amatörernas mer oförställda, ”små” röster. Valet att låta Inga Onn spela Angela ställer till en del rent logiska problem, särskilt under brudbytnatten, men Inga Onn själv är förstås lika nära och tydlig som alltid. Per-Johan Persson gör fursten en aning hetsig, särskilt när rollen blir beskylld för dåligt ledarskap.

Michael Westlund och Jack Andersson. Foto: Helena Törnqvist

Farsscenerna domineras på ett underbart sätt av Anna-Karin Håkansson genom konstapel Armbåges buffliga, närmast ordblinda dumhet – en rolltyp vi alla älskar att skratta åt. Också Marika Strand som Hilda Håål tar för sig på scenen, om än något lätt på foten och ofta full är rollen ett motstånd försedd med mod och självkänsla. Hit hör också Björn Asp Lundqvist som kåt bödel.

Isabel Reboia spelar klosternovisen Isabella, syster till Claudio som ska avrättas för otukt. Hon är oskulden, det rena hjärtat som många utnyttjar på olika sätt. Ett ljus.

Shakespearefabriken levererar en spretig, livslustig moralitet – ett kostymdrama, tämligen omstuvat, och med en del nyskrivna lustigheter. Så hånas Folklistan, exempelvis, och det lokala fängelset hyser en hel rad orättfärdiga politiska potentater, som Timmy Åkersork.

”Lika för lika” förlorar en del rätt självklara problemställningar, och vinner några andra. Som sagt: högt och lågt, roligt och oroligt; som alltid, som för alla.

Lars Ring